

Инв. № 2117

Дата 31. XII - 59г.

ПРОТОКОЛ № 43

Заседания научно-технического совета Управления геологии
и охраны недр при Совете Министров Латвийской ССР
г. Рига от 31 декабря 1959г.

Присутствовали:

1. Заместитель председателя НТС -
главный геолог Управления	СКРАСТИНА А.И.
2. Член НТС - старший инженер произ-
водственно-геологического отдела
Управления	МУКАНЕ Л.А.
3. Член НТС - начальник отдела
геолфонда Управления	РОН О.А.
4. Член НТС - старший инженер
геолконтроля Управления	ЯКОБСОН А.Я.
5. Член НТС - главный инженер геолого-
разведочной комплексной экспе-
диции Управления	РИНКС Э.Б.
6. Главный геолог гидрогеологической
экспедиции № 2 Управления	ЛИНДИНЬ Э.Р.
7. Начальник партии № 5 геологоразве-
дочной комплексной экспедиции
Управления	ДРЕЙЕР Э.Э.
8. Начальник камеральной партии " " "	САРКАНБИКСЕ И.В.
9. Руководитель кадастровой группы " " "	ПИННИС Ф.Э.
10. Старший геолог партии № I " " "	УЛПЕ Э.К.
II. Ученый секретарь НТС Управления	ПИТЕРАН Ян А.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

Рассмотрение отчета о детальной разведке торфа болота
"Ламзене" в Балдонском районе Латвийской ССР, автор -
Дрейер Э.Э.

СЛУШАЛИ:

1. Доклад ДРЕЙЕРА Э.Э. о результатах разведки торфа болота "Ламзене" в Латвийской ССР.
2. Рецензию - ОЗОЛИНЫШ В.П.

Заслушав доклад и рецензию, ознакомившись с материалами отчета и обменявшись мнениями, научно-технический совет Управления

КОНСТАТИРУЕТ:

1. Разведка болота "Ламзене" в Балдонском (ныне Бауском) районе производилась в 1959 году Управлением геологии и охраны недр на основании планового задания, согласно заявке (от 24 I 1959г.) Балдонского райпромкомбината, с целью выявления запасов подстилочного и топливного торфа, по категории A_2 , на площади в 300 га.

2. Болото "Ламзене" находится в 23 км к юго-западу от р.пос. Балдоне и в 33 км к северу от г. Бауска, на территории Залитского сельсовета, ныне Бауского района.

Болото приурочено к восточной части Земгальской низменности Средне-Латвийской равнины. Абсолютные отметки поверхности болота колеблются от 23,00 до 27,00м, а подошвы залегающего торфа от 20,95 до 23,95м.

3. На площади 305,1 га разведанной залежи торфа занимают: 195,7 га - верховое, 22,3 га - низинное и 87,1 га - переходной формы болота.

Мощность торфа в среднем колеблется от 0,50м (на окраинах) до 5,45м.

По степени разложения торфяные залежи подразделяются на подстилочный и топливный торф. Для первого степень разложения в среднем 15%, зольность 1,92% , естественная влажность 93,1%, а для топливного торфа - соответственно 30%, 6,1%, 87,9%.

Под торфом залегают сапрпель (0,10 - 0,95м), а ниже - глина.

Ко вскрыше торфа относится оёс, мощностью от 0,10 до 0,30м, кустарник и лес.

4. Водоминеральное питание болота происходит за счет атмосферных осадков.

Болото можно осушить на полную мощность полезной толщи торфа при помощи системы канав отводящих воды в р. Мецава (0,5 - 2,0 км юго-западнее болота).

5. При разведке торфа болота "Ламзене" произведено: описание микрорельефа (фитоценозы) на 26 участках, определение пристости на 12 участках и лесотаксация - на 15 пробных участках. Кроме того пройдено 7 скважин \varnothing 127 мм, глубиной от 4,0 до 9,6м, 371 зондировка (из них 27 - для отбора проб) глубиной от 0,20 до 6,00м и 3 шурфа глубиной от 2,00 до 3,10м (для изучения разреза толщи торфа и отбора проб для технологических испытаний), по сети с расстоянием 100м между выработками по поперечным линиям в крест простирания главной оси участка болота.

6. Опробование произведено послойное на всю мощность торфа при величине интервала 0,25 м.

Всего отобрано 258 проб для лабораторных анализов и испытаний, которые произведены в Центральной лаборатории Управления.

7. Качественная характеристика торфа дается на основании лабораторных исследований, которым доказано, что торф - по степени разложения - пригоден:

для подстилки (степень разложения 0,10 - 25%) и
в качестве топлива (степень разложения 20-30%).

Торф болота "Ламзене" можно использовать также для компоста и удобрения известковых почв.

8. После осушения болота и снятия леса, очёса, торф можно разрабатывать открытыми работами.

9. Подсчет запасов произведен по категории A_2 методом среднего арифметического на топографической основе масштаба 1:5000.

На утверждение НТС представлены запасы в количестве 3610,7 тыс. м³ или 346,4 тыс. тонн воздушносухого подстилочного торфа (на 194,7 га) и 3727,7 тыс. м³ или 608,4 тыс. тонн - топливного торфа (на 284,8 га).

10. Стоимость разведки торфа на 1 га болота "Ламзене" составила 142,52 руб. вместо 146,13 руб. по проекту.

11. Отчет отвечает требованиям Технических условий по разведке торфяных месторождений, изданных в 1954г. Управлением

торфа и торфяного фонда МСХ РСФСР, и заслуживает хорошей оценки.

На основании вышеизложенного НТС Управления геологии и охраны недр при Совете Министров Латв.ССР

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

I. Задание по разведке торфа болота "Ламзене" в Балдонском (ныне Бауском) районе считать выполненным.

II. Утвердить запасы торфа в контурах автора, по состоянию на I X 1959г., проверенные геологом УЛШЕ Э.К., по категории A_2 в количестве:

3610,7 тыс. м³ или 346,4 тыс.тонн воздушно-сухого подстилочного торфа и

3727,7 тыс. м³ или 508,4 тыс.тонн воздушно-сухого топливного торфа.

III. Принять отчет о детальной разведке торфа болота "Ламзене" в Балдонском районе Латв.ССР, автор - ДРЕЙЕР Э.Э., с хорошей оценкой.

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НТС -
ГЛАВНЫЙ ГЕОЛОГ УПРАВЛЕНИЯ -

А.С.КРАСТИНА

(А.СКРАСТИНА)

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ НТС -

Я.П.ИТЕРАН

(Я.ИТЕРАН)

S L Ē D Z I E N S

par " Baldones rajona Lamzenes purva kūdras
detalizētās izpētes darbu pārskatu "

Autors - Latvijas PSR Ministru Padomes Ģeoloģijas un zemes
dzīļu aizsardzības pārvaldes ģeoloģiskās izpētes
kompleksās ekspedīcijas ģeoloģiskās izpētes parti-
jas Nr.5 priekšnieks - E. D r e i j e r s .

Pārskats sastāv no 294 lappusēm, tai skaitā teksts - 101
lappuse un 36 teksta pielikumi - 193 lappuses. Pārskata teksta
daļā ievietoti 9 fotoattēli. Pārskatā 14 grafiski pielikumi uz
31 lapas.

Pārskatā pietiekami pilnīgi, saskaņā ar esošām instrukcijām,
apgaismoti veiktie kūdras izpētes darbi, kūdras analīžu un labo-
ratorisko pārbaužu rezultāti.

Izpētes darbu gaitā kopējais kūdras krājums pēc A₂ katego-
rijas aprēķināts uz 7338,4 tūkst.m³, tai skaitā 3610,7 tūkst.m³
pakaišu kūdras un 3727,7 tūkst.m³ kurināmās kūdras. No šiem nogu-
lumiem var iegūt 954,8 tūkst.tonnu gaissausas kūdras, tai skaitā
346,4 tūkst.tonnu pakaišu kūdras un 608,4 tūkst.tonnu kurināmās
kūdras.

Izskatot pārskatu, izdarītas sekojošas piezīmes :

Nodaļā "Vispārējās ziņas par Lamzenes purvu", raksturojot
rajona klimatiskos apstākļus, autors norāda, ka izmantoti vairāku
meteoroloģisko staciju ilggadīgie novērojumi. Būtu vēlams norā-
dīt tieši kāda perioda dati izmantoti.

Lamzenes purva apkārtnes ģeoloģiskais raksturojums pareizs
un iebildumus nerada. Jāiebilst pret to, ka autors paša purva
ģeoloģisko raksturojumu sniedz nodaļā "Hidroģeoloģiskā un hidro-
tehniskā izpēte". Tas nav pārskatāmi un var radīt pārpratumus.
Purva ģeoloģiskajā raksturojumā būtu vēlams sīkāk precizēt kūdras
nogulumu vecumu, norādot kādā ģeoloģiskā laikmetā notikusi kūdras

masas veidošanās.

Nevar piekrist autoram jautājumā par atsevišķu pārskata nodaļu izvietojumu. Tā nodaļa "Hidroģeoloģiskā un hidrotehniskā izpēte" ievietota starp nodaļām "Mežu taksācija" un "Izpētes darbu efektivitāte". Vajadzētu pieturēties pie noteiktās kārtības-instrukcijas un rajona hidroģeoloģisko aprakstu dot pēc rajona ģeoloģiskā raksturojuma.

Nodaļā "Kūdras izpētes darbi" autors norāda, ka kūdras nogulumu zondēšanā noteikti ūdens starpslāņu (ūdens maisu) biezumi un to atrašanās dziļums. Tālākajā pārskata daļā nav parādīts kādās vietās un kādos dziļumos tie sastapti.

Kūdras paraugi laboratorijas analīzēm ņemti metodiski pareizi. Ņemto paraugu daudzums pelnu saturs, dabiskā mitrums, sadalīšanās pakāpes un ģeobotaniskā sastāva noteikšanai kā arī filtrācijas koeficienta noteikšanai jāuzskata par pietiekamu. Šaubas rada vai kūdrāja vispusīgam raksturojumam ir pietiekams nelielais paraugu daudzums, kas ņemts kūdras ķīmiskā sastāva noteikšanai un kūdras tehnoloģiskajām pārbaudēm. Tekstā nav norādīts kādās vietās un no kāda dziļums ņemti paraugi kūdras tehnoloģiskajām pārbaudēm, filtrācijas koeficienta noteikšanai un kūdras ķīmiskām analīzēm. Nav dots pamatojums, kāpēc izvēlētas tieši šīs vietas.

Apskatā kūdras virsmas tipi autors, sadalot visu kūdrāja virsmu 5 virsmas tipos, labi parāda pakāpenisku augstā virsmas tipa pāreju zemajā. Pamatojoties uz nospraustajiem pamatlaukiem, autors sniedz izsmēlošu kūdrāja fitocenezu un mikroreljefa raksturojumu. Atsevišķu virsmas tipu raksturojumu labi ilustrē un papildina pievienotie fotoattēli.

Kūdras nogulumu celmainības noteikšana izvesta metodiski pareizi. Nosprauste parauglaukumu un tanīs izdarīto zondējumu skaits pilnīgi pietiekams kūdras celmainības procenta noteikšanai, reducējot iegūtos rezultātus uz visu teritoriju. Pakaišu kūdras celmainības procents svārstās no 0,1 - 4,0%, kurināmai kūdrai no 0,0 - 43 %.

Apskatā ģeobotāniskās analīzes kūdras veida un kūdras nogulumu klasifikācija uzskatāmi parādīta pievienotajos fotoattēlos. Kūdras botāniskā sastāva noteikšana izdarīta ar mikroskopu ar noteiktību līdz 5%.

Nodaļā "Mežu taksācija", autors dod pilnīgu un rūpīgi izstrādātu kūdrajā esošo koksnes krājumu aprēķināšanas aprakstu. Kopējā koksnes masa aprēķināta daudzumā 11,8 tūkstoš ciešmetru.

Ģeoloģiskās izpētes darbi izvesti ekonomiski. Viena hektara izpētes izmaksa ir par 2,5% zemāka kā tas ir paredzēts plānā.

Noslēgumā būtu vēlams parādīt kādās platībās aprēķināti pakaišu un kurināmās kūdras krājumi.

Vispār veikto kūdras detalizētās izpētes darba metodika un krājumu aprēķini neizsauc iebildumus. Grafiskā materiāla noformējums rūpīgs.

Veiktie izpētes darbi un sastādītais pārskats pieņemami ar novērtējumu labi.

H i d r o ģ e o l o g s :

V. Ozoliņš
(V. OZOLIŅŠ)

S L Ē D Z I E N S

par LPSR Baldones rajona "Lamzenes" purva kūdras
atradnes krājumu aprēķina pārbaudes rezultātiem

Pārbaudei izmantots: "Pārskats par detalizētās izpētes
darbiem Lamzenes purva kūdras at-
radnē, Baldones rajonā, Latvijas
PSR". 1959.g.

A u t o r s: E.Dreijers

Pārbaudes rezultātā noskaidrots, ka:

1. "Lamzenes" purva kūdras krājumi aprēķināti ar vidēji
aritmētisko metodi pēc "A₂" kategorijas pielietojot
sekojošu formulu:

$$V = F \times h \times 10$$

kur V = kūdras nogulumu krājumi tūkst. m³,

F = iecirkņa laukums ha,

h = vidējais biezums m,

10 = pārveidojuma koeficients no ha uz m² un
uz 1000 m³ krājumu, t.i. $\frac{10000}{1000} = 10$.

2. Kūdras krājumi katram stratigrāfiskajam iecirknim
aprēķināti atsevišķi izdalot kurināmo kūdru un pakai-
šu kūdru.

3. Iegūstamais gaisasausas (ar 33% mitrumu saturu)
pakaišu un kurināmās kūdras daudzums aprēķināts pēc
sekojošas formulas:

$$Q = \left(V - \frac{V_c}{100} \right) \times p$$

kur: Q = iegūstamās gaisasausas kūdras svars tūkstoš
tonnās

v = derīgo kūdras nogulumu krājumi tūkst. m^3 ,

c = celmainības procents,

p = gaissausas kūdras ieguve kg no 1 m^3 kūdras noguluma

4. Laukuma platības, kūdrāja derīgo krājumu kontūru robežās, aprēķinātas ar planimetra palīdzību katram kūdras nogulumu stratigrafiskajam iecirknim atsevišķi. Krājumu kontūru robežas novilkta uz topografiskā plāna pamatnes mērogā 1:5000.
5. Izmantojamās kūdras krājumu laukumu platību, vidējo biezumu un kūdras tehnisko īpašību dati sakopoti vidējā aprēķina tabulās.

Slēdziens:

1. Izpētes urbumu daudzums un to izvietojums atbilst atbilst instrukcijai, kāda paredzēta kūdrāju detalizētajai izpētei KPFSR LM Kūdras Pārvaldes un Kūdras fondu 1954. gadā izdotajos tehniskajos noteikumos (44. lit.). Krājumu aprēķināšanai pielietotā vidējā aritmētiskā metode ir pareiza. Kūdras krājumi atbilst "A₂" kategorijai.
2. Kūdras krājumu aprēķins katram atsevišķam stratigrafiskajam iecirknim ir pareizs.
3. Iegūstamāis gaissausās (ar 33% mitruma saturu) pakaišu un kurināmās kūdras daudzuma aprēķinos kļūdu nav, aprēķinos pielietotā formula nodrošina pietiekošu precizitāti.
4. Laukumu platības kūdrāja derīgo krājumu kontūru robežās uz topografiskā plāna pamatnes izskaitļotas pareizi, kontroles mērījumi izdarīti ar planimetru

"A.O.TT Kempten-Allgau" Nr.36881, nolasījumu starpība ar pārskatā uzrādīto ir pieļaujamības robežās un nepārsniedz 0,8%

5. Izmantojamās kūdras laukumu platību, vidējo biezumu un kūdras tehnisko īpašību aprēķinu tabulās (teksta piel. NN. 21, 22, 23, 24,) kļūdu nav, noapaļojumi izdarīti pēc vispārpieņemtiem aritmetikas likumiem.

Zinātniski Tehniskā Padome var pieņemt apstipri-
nāšanai sekojošus pārskata uzrādītos kūdras krājumus

Kūdras iecirk- ņu un krāju- mu nosaukums	Iecirkņa laukums ha	Vidējais biezums ar m	Kūdras krāju- mi bez virs- ma tūkst. m	Gaissausas kūdras iegū- ve tūkst. t	Nogulumu vidējais niskās īpašības			
					sadalīš. pakāpe %	Pelnu sa- turis %	Dabīgais mitrums %	Celmaini- ba %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Augstā ti- pa iecirk- nis "A"								
a) pakaišu kūdra	168,88	2,17	3375,9	318,2	15	1,73	93,4	0,8
b) kurināmā kūdra	173,02	1,36	2347,3	362,4	30	4,95	88,7	4,1
c) visa kūdra	-	-	5723,2	680,6	-	-	-	-
2. Jauktā ti- pa 1. iec- irknis "J1"								
a) pakaišu kūdra	23,50	1,02	213,9	26,1	20	3,34	90,9	2,6
b) kurināmā kūdra	26,16	1,11	287,5	46,6	30	4,35	88,9	21,5
c) visa kūd- ra	-	-	501,4	72,7	-	-	-	-
3. Jauktā ti- pa 2. iec- irknis "J2"								
a) pakaišu kūdra	2,32	1,00	20,9	2,1	15	2,30	92,6	2,6
b) kurināmā kūdra	3,73	1,58	57,5	5,7	30	8,50	87,4	21,5
c) visa kūdra	-	-	78,4	7,8	-	-	-	-
4. Kopā jauktā tipa iecirk- nis								
a) pakaišu kūdra	25,82	-	234,8	28,2	20	3,12	91,2	2,6
b) kurināmā kūdra	29,89	-	345,0	52,3	30	5,48	88,5	21,5
c) visa kūdra	-	-	579,8	80,5	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5. Pārejas tipa iec. "P ₁ " a) kurināmā kūdra	10,06	1,48	137,8	24,6	35	7,62	87,3	1,4
6. Pārejas tipa 2. iec. "P ₂ " a) kurināmā kūdra	11,27	1,44	151,0	26,7	35	7,73	87,6	1,4
7. Kopā pārejas tipa iecirkņos a) kurināmā kūdra	21,32	-	288,8	51,3	35	7,67	87,5	1,4
8. Zemā tipa 1. iec. "Z ₁ " a) kurināmā kūdra	4,21	1,76	69,9	12,0	35	5,78	88,4	1,7
9. Zemā tipa 2. iec. "Z ₂ " a) kurināmā kūdra	25,42	1,54	358,3	70,7	35	8,61	85,3	0,9
10. Zemā tipa 3. iec. "Z ₃ " a) kurināmā kūdra	30,90	1,17	318,2	59,7	30	10,63	82,9	4,3
11. Kopā zemā tipa iecirk. a) kurināmā kūdra	60,53	-	746,6	142,4	35	8,27	85,6	2,3
12. Kopā visos iecirkņos a) pakaišu kūdra	194,70	-	3610,7	346,4	15	1,92	93,1	-
b) kurināmā kūdra	284,77	-	3727,2	608,4	30	6,10	87,9	-
c) visa kūdra	-	-	7338,4	954,8	-	-	-	-

"Lamzenes" purva kopējie kūdras nogulumu krājumi sastāda 7338,4 tūkstoši m³, tai skaitā pakaišu kūdra 3610,7 tūkst. m³ un kurināmā kūdra 3727 tūkst. m³, jeb 346,4 tūkst. tonnas gaissausas pakaišu kūdras un 608,4 tūkst. tonnas gaissausas kurināmās kūdras.

Krājumu aprēķinus pārbaudīja: *Ulpe*
ģeologs (E. Ulpe)